

er Misbrug, at det er at kaste Penge i Rende-
stenen, naar Taler er om at understøtte Andre,
og dog er det ikke sagt, at de faae den Nytte for
Samfundet, som disse kunne faae. Dernæst kan
det hændes, at saadanne Clever kunne blive af-
brudte i deres Kurfus ved Sygdom, ved pludselig
Dødsfald i deres Hjem eller paa anden Maade,
der ligger udenfor al Beregning og imod deres
Billie efter f. Ex. 2—3. Maaneders Forløb, og
saa maa jeg spørge, hvem skal dække de Udgifter,
der ere paaaløbne Øffskolen. Skulle de fattige
Øffskoleforstandere, der have risikeret Beløbet for
deres Ophold paa Skolen, der have betalt for
deres Kost og have den Smule Skolepenge, de
skulle have, henstaaende hos dem, i dette Tilfælde,
fordi Skoleraadene sige til Cleven: Du faar ingen
Penge, fordi Du ikke har været der i 6 Maa-
neder, skulle Øffskoleforstanderne betale af deres
egen Lomme? Jeg siger, det er usorvarligt. Jeg
tror, at Bertallets Anskueselse er fuldstændig korrekt,
og med Hensyn til selve Bevillingens Uddeling
deler jeg det Haab, at den meget ærede Minister,
som med Hensyn til dette Punkt, 19 b, staar
fuldstændig uafhængig af Skoleraadene og af en-
hver Lovbestemmelse, og kan handle frit i Over-
ensstemmelse med de Anskuelser, som her komme
frem og som ere komne frem tidligere, vil fast-
holde, hvad han hentydningsvis har sagt i sit
Gjortale til Skoleraadene, om det ikke var rig-
tigt, at Skoleraadene lode de Ansøgninger, som
de bevilgede, medfølge Anvisning paa Skolefor-
standene, maatte efter en af Ministeren affattet For-
mular, saa at vedkommende Clever frit kan gaa, til
hvilken Øffskole han vil. Jeg er overbevist om,
hvad Lillid eller Ifke-Lillid man har til de for-
fjellige Øffskoler, ere alle de Mænd, der staa i
Spidsen for dem, hæderlige og agtverdige Mænd,
som man uden Vanskelighed kan betro den Gjær-
ning efter disse Anvisninger at rekvirere paa Amt-
stuen de Beløb, der blive forbrugte af de Ved-
kommende efter et vist Ophold. Det er ikke bil-
ligt, at Forstanderne, naar der møder en halv
Snes saadanne Clever, skulle staa i Forstud for
dem med Hensyn til Ophold, med Hensyn til
Undervisningsapparat og den Smule Skolepenge,
der betales, for senere hen paa Sommeren at
maatte tilkaldere sig hos Skoleraadene de Penge,
der herfra ere bevilgede et helt Aar i Forveien;
det er et aldeles urimeligt og utaaleligt Forhold,
og det forekommer mig, at der derigjennem ikke
lægges for Dagen nogen Bevillie for Sagen hos
de Myndigheder, som Ministeren benytter i dette
Diemed. Der har tidligere her været forhandlet,
om man ikke overhovedet skulde gaa bort fra de
høie Skoleraad i disse Sager og give Ministeren
anden Medhjælp, og jeg er, efter den Sammen-
sætning, de høie Skoleraad have, tilbøielig til at
tro, at det i mange Henseender vilde være rigtigt.
Foruden flere Kalamiteter er der ogsaa den, at
endnu i Aar have Skoleraad forlangt, at de Ved-

kommende skulle i deres Ansøgninger opgive, hvilken
Skole de ville søge, sandsynligvis fordi man vil
kritisere Begjæringerne, saaledes at man kan virke
for denne eller hin Skole, der bedst passer med
Skoleraadets politiske Betragtning. Ministeren
har her altid været enig med Finantsudvalget og
Folkethinget i, at det ikke er passende at ind-
blande saadanne Ting, men ikke destomindre er det
ikke lykkes den ærede Minister at tumle sine
Skoleraad. Det Spørgsmaal, der blev berørt af
det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valg-
kreds (Alberti), har været forhandlet i Finants-
udvalget, og der har fra anden Side i Udvalget
været hentydet til en Betragtning, som jeg indtil
videre deler, den nemlig, at de Skoler, til hvilke
man bevilger de 28,000 Kr., i Reglen ere meget
fattig anlagte. Det er mulig en stor Feil, at
de ikke have ansat Priserne noget høiere,
thi en stor Del af deres Clever kunne
utvivlsomt betale noget mere anskændigt for
deres Ophold. Derved vilde altsaa Skolerne faae en
noget høiere Indtægt, og det vilde maatte bidrage
Noget til, at Befolkningen endnu mere fik Dinene
op for Oplysningens Værd, ogsaa omsat i Penge.
Ganske vist er man skredet noget frem i den af
mig antydede Retning, og det har sine Vanskelig-
heder at gaa for rask frem. Saaledes som Til-
standen er, er det ikke uden Betydning for disse
Anstalter at have et lille Beløb til Hjælp til at
lønne en Lærer mere eller deslige, da deres hele
økonomiske Forhold i Almindelighed er meget slet.
Jeg tør derfor ikke anbefale for Diebliffet at for-
lade den Vej, der nu følges. Derimod tør jeg
meget anbefale, at vi tage et saa rimeligt og bil-
ligt Hensyn til de Paagjældende som muligt, og
jeg er enig i, at, om der end i enkelte Tilfælde er
afsvæget fra denne Grundsætning, have vi dog i det
Hele taget ikke haft noget meget væsentligt at
udsætte paa den Omhu og den hele Maade, hvor-
paa Ministrene have anvendt disse Bevillinger.
Dette er kun Bemærkninger, jeg fremsætter i mit
eget Navn ligeoverfor Bemærkninger, der ere frem-
komne, og uden at udtale mig mere bestemt, skal
jeg indskrænke mig til at henhjælle begge Betragt-
ninger til fremtidig Overveelse. Angaaende For-
slaget om Kontrolten ved det lærde Skolevæsen
forekom det mig, at den meget ærede Minister
kom til at bruge Udtrykket „kalkulatorisk“. Det
er muligt, at jeg har hørt feil, men hvis jeg har
hørt rigtig, vil jeg sige, at saaledes kan Udvalget
ikke betragte denne Bevilling. Man haaber, at
Beløbet vil være tilstrækkeligt til Gjennemførelsen
af det tilsigtede Diemed. Den meget ærede Mi-
nister kunde ikke indlade sig paa at gjøre Forslag
til nogen lærd Skoles Medlæggelse; i Betænt-
ningen tror jeg der staa „flere“. Jeg havde
dog troet, at den meget ærede Minister kunde have
været tilbøielig til at vise nogen Smødefommen
mod denne Række, thi saavidt jeg veed, har han
tidligere i en anden Stilling været med til at